

ється роль педагогічної культури викладача як суб'єкта управління в навчальному процесі. Ці зміни носять дискретний, циклічний характер, тісно пов'язаний з життєвим циклом нововведення та залежать від дії наступних психологічних чинників, які, в свою чергу, впливають на ефективність впровадження освітніх технологій:

— готовність студентів до сприяння сучасних освітніх технологій та позитивна мотивація навчальної діяльності в цій ситуації;

— готовність викладачів і студентів до творчої діяльності;

— оптимальний психологічний клімат освітнього процесу та майстерність педагогів;

— врахування психологічних аспектів управління вищим навчальним закладом.

Психологічні чинники в сучасних освітніх технологіях спрямовані не тільки на збереження вже досягнутого рівня знань, а на його трансформацію. Дія психологічних чинників ефективного впровадження сучасних освітніх технологій сприяє формуванню адекватності самооцінки і самоконтролю індивідів, підвищує успішність їх діяльності. Безперервність паритетної соціальної взаємодії за умов впровадження сучасних освітніх технологій сприяє становленню позитивної Я-концепції особистостей викладача та студентів.

*Н. С. Рязанова, канд. екон. наук, доц.,
кафедра фінансів*

ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ КЕЙСІВ ПРИ ВИКЛАДАННІ КОРПОРАТИВНИХ ФІНАНСІВ

Кафедра фінансів КНЕУ імені Вадима Гетьмана, слідуючи найпередовішим світовим методикам викладання фінансових дисциплін, базує вивчення корпоративних фінансів на різноманітних ситуаційних вправах. Мова йде про так званий кейс-метод викладання (case study). Такий підхід допомагає студентам набувати навички (1) аналітичного мислення, (2) творчого та логічного пошуку відповідей на запитання, що можуть виникнути у реальному бізнесі, (3) усного спілкування, а також (4) безпосереднього прийняття рішень.

В одному з досліджень Світового Банку зазначалося, що навички, які студенти отримують протягом свого навчання, можуть бути оцінені за трьома вимірами: (1) здатність вирішувати типову задачу, (2) здатність застосувати певну методику для вирішення

нової, але близької до типової задачі, (3) здатність вибрати методику для вирішення нової непередбаченої задачі [1]. Кейс-метод допомагає розвинути всі ці навички, але найбільш продуктивним він є саме для розвитку останньої із зазначених груп навичок.

Корпоративні фінанси є центральною складовою системи управління бізнесом. Тому кейс-метод, як загально визнаний дуже ефективний метод розвитку навичок ідентифікації управлінських проблем, систематизації та аналізу викладених фактів, а також розробки альтернативних рішень, є невід'ємною складовою процесу викладання корпоративних фінансів.

Ситуаційні вправи при викладанні корпоративних фінансів у переважній більшості стосуються реально існуючих зарубіжних та вітчизняних компаній. Залежно від теми, студентам пропонується наступне:

а) самостійно розглянути, обговорити в аудиторії та знайти варіанти відповідей до кейсів, наперед підготовлених викладачем (при цьому кейси можуть будуватися за даними реально існуючих компаній, або базуються на уявних (вигаданих) матеріалах);

б) знайти інформацію про компанію (задається галузь діяльності компанії чи конкретна назва компанії) на широковідомих інформаційних сайтах (наприклад, фінансові звіти зарубіжних компаній представлені на сайті <http://investorcalendar-ar.wilink.com>, а фінансові звіти вітчизняних компаній на сайті <http://www.smida.gov.ua>), проаналізувати її у розрізі певних фінансових показників, зробити висновки щодо поточного стану її фінансів, оцінити фінансові перспективи компанії, доцільність інвестицій тощо;

в) у роботі зі студентам вечірньої форми навчання часто використовуються матеріали компаній, у яких вони безпосередньо працюють.

Наш досвід засвідчив: найбільшу зацікавленість викликає обговорення кейсів, що базуються на матеріалах компаній, які мають певне особисте значення для студентів (студента). Це трапляється, коли хтось зі студентів безпосередньо працює в цій компанії, або її продукція є знайомою для них, або ж через якісь інші чинники компанія сама по собі викликає зацікавленість. Висновком може бути наступне: кейси доцільно будувати на матеріалах компаній, що працюють на ринку України або компаній, бренди та продукція яких є добре відомими.

Застосування кейс-методу може супроводжуватися і небажаними ситуаціями, зокрема:

- студенти недостатньо активні (це трапляється якщо вони не ознайомилися напередодні з матеріалами кейсу, або ж, якщо у

студента існує відчуття сором'язливості, вільно висловити свою, відмінну від інших, думку);

- студенти занадто активні (на перший погляд це є дуже бажаною ситуацією, але насправді студенти перестають уважно слухати один одного, група «розпадається» на кілька підгруп, серед яких починається «ділова» суперечка, що як правило шкодить досягненню цілей, про які йшла мова на початку).

Література

1. From Plan to Market. World Development Report 1996, published for the World Bank by Oxford University Press, p. 124—125.

А. Г. Савченко, д-р екон. наук, проф.,
зав. кафедри макроекономічного
та державного управління

НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ЯК ПЕРЕДУМОВА ЯКІСНОЇ ОСВІТИ

Якість вищої освіти залежить у першу чергу від рівня її інтеграції з наукою. Основним об'єктом провадження результатів наукових досліджень у навчальний процес є навчальна дисципліна, а рівень її науковості слугує індикатором інтеграції науки і освіти. Науковість дисципліни, з одного боку, свідчить про науковий рівень викладача, про те, наскільки він володіє сучасними досягненнями у відповідній галузі економічної науки, які надають дисципліні інноваційний характер і спрямовують її на вирішення майбутніх завдань. З іншого боку, науковість дисципліни є необхідною передумовою для підготовки конкурентоспроможних фахівців, їх здатності вирішувати професійні завдання сучасними методами, опанувати не лише традиційні, а й нові методи роботи.

Завдання щодо підтримання навчальних дисциплін на рівні сучасної науки є особливо актуальним для високо динамічних дисциплін, до яких відносяться, зокрема, дисципліни макроекономічного спрямування. На кафедрі макроекономіки та держав-